

Torfinn Højgaard, lærari:

Pedagogar skulu ikki ov langt inn á okkara øki

– Heimildin fyri at seta á stovn forskúlar er givin í fólka-skúlalógini og tí vera tað lærarar, sum fara at undirvísa børnini í forskúlanum. Skulu onnur viðurskipti verða galdandi enn tað fólka-skúlalógin ásetir, verða Føroya Lærarafelag og Føroya Pedagogfelag noydd at tosa um viðurskiptini og møguliga fáa í lag eina marknaðaravtalu. Tað er einki at ivast í, at lærarar eru bangnir fyri, at pedagogar koma ov langt inn á okkara øki, sigur Torfinn Højgaard, lærari og limur í arbeidsbólkinum, sum orðar eitt álít um innihaldið í einum framtíðar føroyskum forskúla

TURID KJOLBRO

Síðani seinasta summar hevur ein arbeidsbólkur sit- ið og arbeitt við at gera eitt tilmæli til politisku mynd- ugleikarnar um forskúlar- nar, ið verða settir á stovn. Eftir ætlan skuldi arbeids- bólkurin verða liðugur við arbeiðið í hesi vikuni, men av ymsum ávum hevur hann fingið eitt eyka skotbráð.

Arbeidssetningurin hjá bólkinum er at orða eitt uppskot um endamálið fyri forskúlan, at lýsa innihaldið í forskúlanum, at gera eitt uppskot um vikutímal og mest loyvda barnatal, at vísa á samstarvsmøguleikar millum forskúla og aðrar flokkar í skúlanum, og geva eitt tilmæli um, hvør skal hava hond um virksemið í forskúlaflokkunum.

Skilji ynskið

Arbeidsbólkurin er mann- aður við fimm fólkom, har av fyra eru lærarar og so ella so umboða skúlaverkið. Hóast Pedagogfelagið bert eigur ein lim vilja tey ikki sleppa hesum børnum, teimum seks ára gomlu, sum tey í lotuni dagliga eru saman við, nevnliga á dag- stovnunum. Pedagogfelagið leggur upp til, at pedagogar eisini fáa ein teiklut í for-

skúlanum. Men eftir øllum at døma verður tað ikki lætt at fáa hetta ynskið gjøgnumfært.

– Tað er í grundini givið, hvør skal hava hond um virksemið í forskúlanum, tí heimildin fyri at seta á stovn forskúlar er givin í fólka- skúlalógini. Í grein 10 stendur, at innihaldið í for- skúlanum í høvuðsheitum er leikur og annað menn- andi virksemi, og í grein 35 stendur, at til at undirvísa í forskúlanum skal viðkomandi hava lokið útbúgving sum fólka-skúla-lærari, sigur Torfinn Højgaard.

Við øðrum orðum letur til, at fólk við pedagogút- búgving ikki sleppa framat.

– Í verandi støðu og eftir galdandi lóg vera tað lærarar, sum fara at hava børnini í forskúlanum. Eg skilji væl ynskið hjá Pedagogfel- agnum, men eg kann ikki annað enn staðfesta, at á fólka-skúlaokinum er tað Føroya Lærarafelag sum hevur samráðingarrættin. Skulu onnur viðurskipti verða galdandi enn tað fólka-skúlalógin ásetir, verða partarnir, sum eru í- blandaðir í dag, tað vil siga Føroya Lærarafelag og Føroya Pedagogfelag, noyddir at seta seg saman og tosa um viðurskiptini. Tað eru vit

sjálvsagt sinnað til, hóast vit vita, at partarnir hava staðið langt frá hvørjum øðrum.

Marknaðaravtala

Tá ið fólka-skúlaokkið og har- við forskúlarnir hoyra Føroya Lærarafelag til, kann tað tykjast lógið, at Føroya Pedagogfelag eigur umboð í arbeidsbólkinum, sum orðar innihaldið í forskú- lanum.

– Í Danmark er ein marknaðaravtala millum Pedagogfelagið og Lærara- felagið. Pedagogarnir, ið arbeiða sum leiðarar á dag- stovnum, eru limir í Dan- marks Lærerforening, og tað er hetta fakfelagið, sum samráðist fyri teir. Skulu nakrar broytingar gerast í Føroyum má ein marknað- aravtala gerast millum Føroya Lærarafelag og Føroya Pedagogfelag, sum loyvir pedagogunum inn á eitt víst øki hjá lærarunum. Men spurningurin er, hvussu langt teir kunnu koma inn á okkara øki, sigur Torfinn Højgaard.

Eru tit sum lærarar bangnir fyri, at pedagogar- nir koma inn á tykkara øki?

– Tað er einki at ivast í, at tað er vit. Vit hava eina útbúgving sum lærarar og teir sum pedagogar. Okkara útbúgving er at læra børnini



Torfinn Højgaard, lærari, nevndarlimur í Føroya Lærarafelag og limur í arbeidsbólkinum, ið orðar eitt álít um ein framtíðar føroyskan forskúla. Mynd: Jens Kr. Vang.

og at undirvísa. Forskúlin er ein fyrireiking til undir- vísing. Í arbeidsbólkinum, sum skal orða innihaldið í forskúlanum, gera vit ikki skilnað millum undirvísing og spæl. Um pedagogar leggja upp til, at teir skulu hava børnini í teimum kre- ativu lærugreinunum og lærarar hava undirvísingina um hendi, skilja teir ímillum undirvísing og spæl. Og tað er ikki ætlanin.

Torfinn Højgaard sigur, at arbeidsbólkurin bert í ein lítlan mun hevur skeitt eftir, hvussu gjørt verður aðra staðni. Tey hava hugt at for- skúlaskipanini í Grønlandi og Danmark, og so sjálvsagt eisini, hvussu gjørt verður í einasta forskúlanum í Føroyum, nevnliga í Sankta Frants skúla.

Í arbeidsbólkinum sita Katrin Hansen frá Føroya Pedagogfelag, Torfinn Høj-

gaard frá Føroya Lærara- felag, Selmar Jacobsen frá Sankta Frants skúla, Hall- gerð Hansen fyri byrjun- arundirvísing, og Gunnvør Joensen, lærari og for- kvinnu í arbeidsbólkinum.

Um forskúlar verða settir á stovn í hesum árinum er rættliga ivasamt, tí eingir pengar eru settir av til teir á lögtingsfíggarlógini fyri 1999.



Ása Egholm, leiðari í Býlingshúsinum á Nordasta Horni:

Pedagogurin sær barnið sum part av eini heild

– Lærarin leggur dent á tað, hann skal læra børnini innan avmarkaða tíð, meðan pedagog- urin arbeiðir við heildini í lívinum hjá barninum. Okkara vitan um menningina hjá barn- inum er stór og vit duga at síggja, um eitt barn ikki mennist rætt. Vit hyggja aftur um barn- ið og greina sundur trupulleikarnar, tí vit síggja barnið sum part av eini heild. Vit at síggja fjørleikan hjá barninum fram um tað barnið ikki dugir, sigur Ása Egholm, í sambandi við álitið, ið verður skrivað um føroyska forskúlan.

TURID KJOLBRO

Dagstovnamir kring landið hava í nógv ár havt sokall- aðar skúlabólkar, har tey seks ára gomlu børnini, ið skulu í skúla, verða savnað fyri seg seinasta árið til eitt

slag av undirvísing. Enda- málið er sjálvsagt at fyri- reika børnini til skúla og at gera tey meiri búgvín.

– Vit arbeiða ikki mál- rættað við innlæring, men okkara arbeiði á stovnum við skúlabørnum er meiri tí

vit vilja fyrireika børnini til eina broyting í lívinum. At tað nú verða onnur krøv sett teimum viðvíkjandi at sita still, at lurtu og fremja nakr- ar uppgávur, ið tey verða sett til innan avmarkaða tíð. Her verður arbeitt við at

Ása Egholm, leiðari á býlingshúsinum á Nordasta Horni. Mynd: Jens Kr. Vang.